

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2021/22

Destinace: Francie, Dijon

Jméno, příjmení: Magdalena Vigent

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Lycée Carnot a Université de Bourgogne

Lycée Carnot (česky Carnotovo lyceum) je veřejná francouzská střední škola. Byla založena v roce 1802 jako první gymnázium v Dijonu. Sdružuje collège (2. stupeň základní školy), lycée (gymnázium) a classes préparatoires (přípravné třídy). Gymnázium a přípravné třídy se řadí k nejprestižnějším ve Francii. Od roku 1990 zde existuje česká sekce.

České sekce

Existence českých sekcí úzce souvisí s česko-francouzskými vztahy. Jako první vznikla v roce 1920 československá sekce v Dijonu. Na ni později navázaly sekce v Saint-Germain-en Laye a v Nîmes.

V současné době studuje na Carnotově lyceu v Dijonu 17 studentů, 11 chlapců a 6 dívek. Studium na francouzském gymnáziu trvá tři roky, v každém ročníku je šest žáků. Ti jsou rozděleni do francouzských tříd (jen výjimečně jsou v jedné francouzské třídě dva Češi), výuka češtiny je součástí rozvrhu lycea. Cílem je zprostředkovávat znalosti z literární historie, motivovat k četbě, sledovat dění v České republice a v neposlední řadě v cizím prostředí rozvíjet a udržovat znalosti pravopisu. Na závěr žáci skládají francouzskou maturitu, jejíž součástí je i maturita z českého jazyka.

Maturita z češtiny

Vzhledem ke školské reformě došlo také v letošním roce ke změnám, které si týkaly maturity z českého jazyka. Maturity z jazyků probíhají formou tzv. průběžného hodnocení (controle continue). Výsledky na maturitním vysvědčení jsou tak vypočítávány z celkového průměru. Studenti si mohou vybrat, zda chtějí mít češtinu zapsanou jako první, druhý či třetí cizí jazyk. Na základě toho se pak vypočítává koeficient předmětu.

Úloha lektora

Lektor vyučuje český jazyk a literaturu české studenty a současně také francouzské profesory či studenty, kteří každé dva roky odjíždějí na výměnný pobyt do Prahy. Vedle samotné výuky působí jako prostředník mezi lyceem, studenty i rodiči. Zajišťuje komunikaci se zástupci internátu, pravidelně se účastní schůzí a jednání s vedením lycea. Před odjezdem do lycea předávají rodiče lektorovi plnou moc k zastupování nezletilého dítěte. Lektor studentům pomáhá s administrativními úkony v zahraničí, například s otevřením účtu v bance, se zápisem na konzervatoř a podobně. Často je třeba doprovodit studenta k lékaři či do nemocnice, většinou v nočních hodinách. Lektor musí být k dispozici prakticky 24 hodin denně.

Výuka češtiny na lyceu

Výuka probíhá ve třech ročnících. Studenti jsou ve třídách ve skupinách po šesti. Ve vyučování je důraz kladen na pravopis a písemný projev. V rámci výuky se studenti zabývají také překladem literárních a neliterárních textů do češtiny. Při výuce literatury vycházíme z didaktických testů, na jejichž základě probíráme vybrané kapitoly z české a světové literatury. Studenti tak mají srovnání s českým vzdělávacím systémem a zároveň získávají všeobecný přehled.

Překladatelská soutěž

Studenti lycea se každoročně účastní překladatelské soutěže Josefa Palivce, vyhlašované Českou školou bez hranic v Paříži. V letošním roce studenti překládali úryvek z knihy Lenky Horňákové *Civade Modrý pohled* (Le regarde bleu), která vypráví o vzniku Rembrandtova portrétu Jana Amose Komenského. Studentky z Dijonu se v soutěži umístily na 1. a 2. místě.

Soví stezka

Dijon je překrásné historické město, kam každoročně přijíždí mnoho turistů. Symbolem města je sova, na niž odkazuje také místní průvodce městem s názvem Soví stezka. Ta má celkem 22 zastávek, projít celou trasu trvá asi hodinu. Stezku doplňují tři menší okruhy. Průvodce je k dispozici ve francouzštině, němčině, angličtině a čínštině. V současné době pracujeme v rámci výuky na překladu průvodce do češtiny, překlad publikace by měl vyjít v průběhu příštího roku.

Knihovnička Václava Havla

V listopadu 2022 jsme od Českého centra v Paříži obdrželi knižní dar, tzv. knihovničku Václava Havla. Jedná se o knihy pocházející z Knihovny Václava Havla. Společně se studenty jsme knihy dopravili z Paříže do Dijonu a u této příležitosti slavnostně pojmenovali knihovnu, kde se nachází český knižní fond, na Knihovnu Václava Havla. Tyto prostory budou letos nově zařízeny a jsou přístupné pouze českým studentům, kteří zde mohou trávit čas v době, kdy nemají výuku.

Český „spectacle“

Dijonští studenti připravují již od dob, kdy na lyceu studoval Jiří Voskovec, tradiční divadelní představení „spectacle“. Celé představení si žáci sami napíší a kompletně zrežírují. Představení je určeno hostitelským rodinám, kde studenti tráví víkendy, zváni jsou samozřejmě také francouzští profesori, spolužáci, zástupci města Dijon a velvyslanectví České republiky.

Po dvouleté přestávce, kdy nebylo možno představení realizovat, se v letošním roce „spectacle“ opět uskutečnil v bývalé kapli lycea a setkal se s obrovským úspěchem.

Učební materiály

Výuka českého jazyka a literatury na lyceu má ve srovnání s českými středními školami výrazně nižší hodinovou dotaci. Je proto možné probrat pouze vybrané kapitoly z české literatury. Učebnice literatury přitom slouží jako podklad pro podání základního literárního přehledu. V letošním roce jsme pracovali podle učebnice a pracovního sešitu nakladatelství TICTAC *Nová literatura pro střední školy I. – IV.* (R. Malý a kolektiv). Otázky a úkoly k vybraným úryvkům z literárních děl usnadňují rozbor a pochopení textu a zároveň motivují k další četbě.

Gramatické a pravopisné jevy procvičujeme na základě didaktických testů. K tomu slouží například kniha *Maturitní testy nanečisto* (M. Komsová a kolektiv), kniha *Maturita v pohodě*

(D. Fajkusová, E. Hartmanová, L. Morkesová), často používáme také *Didaktické testy z českého jazyka a literatury* (Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání) volně dostupné na internetu.

Jak jsme (ne)oslavili stoleté výročí české sekce.

Na jaře 2020 byly na Carnotově lyceu plánovány velkolepé oslavy stoletého výročí vzniku české sekce. Ty se v letšním roce konečně uskutečnily na francouzském velvyslanectví v Praze. Slavnostního setkání se zúčastnili jak bývalí, tak současní studenti českých sekcí i současný ředitel Carnotova lycea. Nový ředitel počítá s tím, že oslava se na podzim příštího roku uskuteční také v Dijonu.

Výuka češtiny na Burgundské univerzitě

Čeština se vyučuje na Burgundské univerzitě na fakultě jazyků a komunikace jako povinně volitelný předmět. Lektor není zaměstnancem fakulty, ale na univerzitě vyučuje na základě smlouvy vystavené pro Carnotovo lyceum školským odborem.

Výuka probíhá pouze ve večerních hodinách. Studenti si češtinu vybírají mezi ruštinou, portugalštinou, španělštinou, italštinou a němčinou. Vzhledem k tomu, že je čeština vedle ruštiny jediným slovanským jazykem na fakultě vyučovaným, je o ni mezi studenty relativně vysoký zájem. V letošním roce navštěvovalo kurzy češtiny 26 studentů v 1. ročníku, 9 studentů ve druhém a 5 studentů ve třetím ročníku. Studenti jednotlivých ročníků mají 3 hodiny výuky týdně, přičemž jedna hodina je věnována reáliím. Výuka reálií je pro všechny tři ročníky společná, z čehož vyplývá, že je třeba pro každý rok vybírat nové tematické okruhy. Studenti vstupují do 1. ročníku s úrovní A0, výstupní úroveň na konci třetího ročníku je A2 až B1. Přestože si většina studentů češtinu vybírá náhodně, případně podle rozvrhu, někteří ovládají po třech letech studia češtinu na velmi dobré úrovni.

Postavení lektora

Ačkoliv lektor není přímým zaměstnancem univerzity, má právo používat učebny i technické vybavení. K dispozici jsou dvě kanceláře vybavené počítači a tiskárnou. V jedné z kanceláří se nachází český fond. V rámci oddělení reprografie je možné požádat o realizaci kopií, lektor má rovněž k dispozici svůj kód.

Lektor také propaguje češtinu v rámci Dne otevřených dveří, informuje o možnostech stipendií v České republice a o pozitivních studiích českého jazyka ve Francii.

Čeština na dijonské pobočce institutu politických věd SciencesPo Dijon

V roce 2005 byl založen dijonský kampus zaměřený na střední Evropu. Ředitel pobočky Lukáš Macek, absolvent české sekce Carnotova lycea, klade od počátku důraz na výuku střeoevropských jazyků. Studenti 1. ročníku mají povinnost vybrat si mezi češtinou, maďarštinou a polštinou. Výuku češtiny od počátku zajišťuje vyslaný lektor. O češtinu je každoročně velký zájem, v letošním roce bylo v prvním ročníku zapsáno 11 studentů, v druhém 23. Jedna studentka 2. ročníku se vyučování účastnila online z Gruzie, kde trávila studijní stáž. Vstupní úroveň studentů 1. ročníku je A0, na konci 2. ročníku studenti dosahují úrovně A2, někteří B1. Výuka je intenzivní, studenti si tudíž velmi rychle osvojují základy jazyka, součástí je i studium reálií. Cílem je, aby se ve 3. ročníku co největší část studentů rozhodla strávit zahraniční studijní rok v České republice.

Učební materiály

Na univerzitě jsme letos stejně jako v loňském roce používali v 1. ročníku učebnici *Česky prosím I.* (J. Cvejnová) a *Hry a aktivity pro výuku češtiny pro cizince* (Z. Malá). Ve 2. a ve 3. ročníku jsme pracovali s učebnicí *Česky krok za krokem I.* (L. Holá) a s *Českou čítankou* (I. Kořánová), ve 3. ročníku jsme do francouzštiny překládali úryvek z knihy Mileny Štráfeldové *To je on!* Studenti 2. a 3. ročníku zhlédli film *Pelíšky a Havel*, ke kterým lektorka vytvořila pracovní listy.

Kromě toho využíváme výukových aplikací Learningapps, Quizlet a Kahoot, které jsou u všech studentů velmi oblíbené.

Dijon 28. července 2022

Mgr. Magdalena Vigent

Slavnostní uložení knihovničky Václava Havla